

ДОМАКИНЯ

СЪ ОСОБЕННО ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ОБРАЗЦИ НА РЪКОДЕЛИЯ,

ПРИТУРКА

на

„ЖЕНСКИЙ СВѢТЪ“

Излиза на 10 число всеки мѣсецъ.

Годишенъ абонаментъ
предплатимъ:

I за абонаментъ на
„Ж. Свѣтъ“
въ България лева 3
„ странство „ 4
II за неабонатитъ на
„Ж. Свѣтъ“
въ България лева 4
„ странство „ 5

Абонати и въобще
всичко, що се отнася
до „Домакия“, адресу-
вать се: до Дирекция-
тана „Женския Свѣтъ“
улица Войнишка № 122
Писма неплатени не се
приематъ.

Съдържание:

Изборътъ на книги за четение. — Шевича. — Кроеие.
— Гладение (сидеросвание). — За благоприличieto. — Ястия
по сезона. — Домашна медицина. — Семейно щастие. —
Смѣлостъ. — Мисли. — Обяснения на образците отъ
ръководилата. — Корреспонденция. — Известия.

Изборътъ на книги за четение.

Излишно, е мислимъ, да говоримъ за пол-
зата отъ четението: всѣка една отъ васъ, на-
вѣрно, любезни читателки, добръ знае и над-
лѣжно оцѣнява това. Но за необходимо считаме
да се позанимаемъ съ другъ единъ отъ
толѣма важностъ въпросъ: какви именно книги
да се четятъ. Много важна работа е въ дѣйст-
вительностъ изборътъ на книги за четение, за-
щото нѣ е прѣдпочтително да не четемъ никога,
отколкото да четемъ врѣдителни книги. Затова
момитъ въ тая именно работа нека се ръково-
дѣтъ отъ родителитъ си, учителитъ си, отъ
надлѣжнитъ, най-послѣ, затова лица, на които
да послѣдватъ винаги съвѣтитъ. Нека тѣ от-
бѣгватъ четението на книги откъмъ нравствена
или езиковна страна погрѣшени или на първитъ
случайно паднали въ ръцѣтъ имъ. А на роди-
телитъ казваме слѣдующето: внимавайте, щото
чедата ви или ънци, на които възпитанието е
възложено на трети лица, да не четятъ други
книги, освѣнъ добритъ, като не оставяте никога
на лице такива книги, каквито не би трѣбвало
тѣ да прочетятъ, защото не можете си състави
понятие, колко лесни и трайни сѣ впечатления
на младитъ дѣвци, имѣющи още дѣтиска при-
рода. Ако първитъ прочетени отъ тѣхъ книги
искажатъ истински мисли, благородни и благи
чувства, то съмето е скъпоцѣнно и въ бъдеще

ще бѣде плодотворно, въко ли, напротивъ тѣ не-
успѣтно имъ внушатъ нѣкои отровни идеи и
мисли, то поврѣдата имъ надъ невиннитъ души
ще бѣде незаличима.

Мѣчно е наистина да се даде единъ точенъ
планъ за четението, защото наклонността, обстоя-
телствата и свободното врѣме различно повлияватъ
върху всѣкого. Ще кажемъ обаче, че библиотеката
на момата или майката трѣбва да има само добри,
сериозни, полезни и поучителни книги.

Интересуваши ли се да знаете за нѣкоя
мома, каква е тя? казва единъ писателъ; на-
учи се първома какви книги тя чете.

Нека избобилуватъ историческитъ книги, за-
щото тѣ сѣ по-полезни, отколкото би нѣкой мис-
лѣлъ. Знанието на отечеството и неговата исто-
рия ще бѣде много полезно за домакинята при
извършването дѣлноститъ си. Тя ще се инте-
ресува за всичко, що се случва надъколо ѝ, за
разговоритъ на братията, бащата, съпруга си и
ще се поради въ нежъ едно начетено отечество-
любие, което тя отпослѣ като майка ще вдѣхне
на синоветъ си, защото дѣтето на майчинитъ си
колѣнитъ трѣбва да научи да обича отечеството си.

Слѣдъ отечественната история, учи се оная
на съседнитъ страни, защото е много важно до-
макинята да знае нѣщо за тия страни, съ които
всѣкидневно сношенията ни растятъ. При това
трѣбва да се прави сравнение на настоящето
къмъ миналото и на отечеството ни къмъ дру-
гитъ страни, та да се извличатъ и придобиватъ
отъ това много и полезни познания.

Биографитъ на великитъ мъже и жени доставятъ
примѣри за подражаване, съвѣти за послѣд-
ване и коментари за разсѣждаване. Отъ бор-

респондентите и Мемоарите се научават важни подробности, често пъти неизвестни за лица и времена, по които сж тѣ живѣли, както и добри и духовити забѣлѣжки, отъ които можемъ да се ползуваме много.

Много важно е четението описания на пжтешествия, защото чрѣзъ тѣхъ неуморно можемъ да прѣминемъ цѣли страни и да обиколимъ свѣта, имайки ги за всеведущъ и наблюдателенъ водачъ.

Младата жена прѣвъсходно си допълнюва учението съ прочитанне филологически съчинения. Затова библиотеката ѝ нека заключава и такива образцови съчинения толкова отъ старитѣ, колкото и отъ новитѣ класици. Но при туй не трѣбва да занемаряме и четението на научни книги, които иматъ за прѣдмѣтъ естественитѣ науки, домакинството, отгледването на цвѣтита, хигиената, съ една дума всичко, що е неизбѣжно нужно и полезно за домакинята.

Остава ни още да кажемъ нѣщо и за ония книги, що сж произведение на въображението, т. е. за Приказницитѣ, Басенницитѣ, Расказитѣ и т. п., а най-послѣ и за Романитѣ. Такивато книги се четжтъ отъ всичкитѣ възрасти: дѣтето, сѣднѣе на майчинитѣ си колѣнтѣ, забавлява се съ четението на малки приказки; ученикътъ чете романитѣ на Жуль Верна и Жирардина, старецътъ чете баснитѣ, които го забавлявали въ младитѣ години. Не искаме да заличимъ тия книги отъ библиотеката на домакинята, защото и тѣ сж нѣкакъ полезни; освѣнъ това четението на книги, за които е употребено само въображението, развива вкуса, разсѣдака и благородността на чувствата, сърдцето, духа и обносжитѣ; нужно е обаче, мислитѣ, да се внимава много при избиранieto имъ за четение и да се четжтъ умѣрено.

Най-много же това се изисква за романитѣ, защото тѣ прѣлѣстятъ и дразнятъ страститѣ и расклащатъ душата, като правятъ да исчезне оная строгостъ на началата и оня постояенъ характеръ, що сж стѣловетѣ на добродѣтеля; тѣ вдѣхватъ въ младитѣ сърдца една неопредѣлена и непостоянна, но въ сѣщо врѣме и много опасна чувствителностъ, растрѣвожжтъ и раздражняватъ въображението, заблуждаватъ нравственността и извѣртватъ съвѣстѣта като прѣдставятъ злинитѣ съ хубави форми, що прикриватъ и засѣняватъ свѣтлостѣта на дѣйствител-

нитѣ добродѣтели. Съ една дума тѣ съвсѣмъ развалятъ човѣка.

Романитѣ съдържатъ отрова, която малко по малко пронизва сърдцето, та го разваля, като възпалява въображението и убива разсѣдака. Романитѣ раздражняватъ много чувствителността и ѣ правятъ господарка надъ разсѣдака; тѣ приучватъ човѣка да гледа на свѣта прѣзъ призма, що му показва всичко за хубаво, та па и самата злина. Момата, която, за своя зла честъ, чете романи, намира се вече по-пжтъ, водящъ къмъ нравственната пропастъ. Вмѣсто четението да ѣ приготвя къмъ сериознитѣ и важнитѣ житейски борби, разслабва разсѣдака и ѣ привежда къмъ глупави мисли и глупави снупанья. Тя се убѣждава, че всичкитѣ ѣ планове, съ които се питае умътъ ѣ, ще се осществятъ и не счита нищо за хубаво и достойно на любовта и обичта си, освѣнъ онѣзи, които се съгласяватъ съ създанията на романитѣ ѣ. А отъ туй що излиза? Тя си причинява разочарования чрѣзъ излъгването въ надѣждитѣ си, когато открива у подобнитѣ на себе си смѣщества мизрности и слабости, вмѣсто ония хубави чувства на величието и прѣданността, които се надѣвала да намѣри и които смѣществуватъ само у фантастичнитѣ герои. Никога не можахме да разберемъ, какво е удоволствието отъ едно четение, на което подробноститѣ никога не сж вѣрни, нито пѣкъ и вѣроятни, и какъ може нѣкой да се интересува за събития прѣдполагаеми и въображаеми. Въ такъвъ случай не би ли било по-добрѣ, да си затвори нѣкой очитѣ и да си остави въображението свободно да гради на вѣтъра, вмѣсто да чете такива книги? Така той би прѣвишилъ романописеца, защото романитѣ сж просто сънища, а често пъти, уви! лоши сънища!

А сега ако се постави въпросътъ по какво може да се распознае добрата книга? Ето отговорътъ. Всѣка книга, която въздигва ума, вдѣхва ни обичъ къмъ длъжността, благородни чувства и желанието да бѣдемъ по-добри, всѣка такава книга — казваме — е добра; напротивъ же оная, що прѣлѣстятъ страститѣ и суевѣрията ни, която прѣдставлява злинитѣ подъ хубаво форма, която на прѣнася въ единъ фантастически свѣтъ и ни вдѣхва омраза къмъ дѣйствителния, лоштва е, та сме длъжни да ѣ отхвърляме. Иначе момата никога не трѣбва да чете книга,

която би била принудена да крне отъ очитѣ на родителитѣ си.

Вѣрвате ли, прочее, че младата майка на едно добро семейство, която е прѣдадена на таква четения, ще прѣживѣе безопасно верѣдъ тия романтически приключения, прѣдъ които тихий миренъ животъ се прѣдставлява и характеризира като утечително и омирано нѣщо и по които невѣрноститѣ къмъ най-свещенната отъ длъжноститѣ се осаждаатъ, може би, къмъ края, по слѣдъ като се възпѣжѣтъ и възхваляжѣтъ изцѣлия романъ? Както не се играе безнаказано съ огъня, тъй близо до пропастьта сѣ момата и жената, които четжѣтъ романи.

Сега се пишжѣтъ единъ видъ романи, тъй нарѣченитѣ честни романи, (*romans honnêtes*); и нравствени басни, нарочно за дѣтинската или юношеската възраст; но и съ четението на такива книги не трѣбва да се злоупотрѣблява, а да се четжѣтъ повече, когато по причина на умора или нерасположностъ не можемъ да направимъ друго нѣщо. Тия книги, като сѣ съ съмнителенъ езикъ, и по него само ако сѣ погрѣшни, причиняватъ винаги една печална загуба на врѣме; а г-жа Севинье е казала, че книгата, отъ която нищо не можемъ научи заблуждава ума.

Шевица.

Глава II.

Приваждане примѣри.

6. Умалвяване и увеличаване примѣритѣ (фиг. 37 и 38). Земѣте хартия кадрили (начертана на квадрати) и възпроизведѣте примѣра на тая хартия. или пъкъ начертайте на квадрати самия примѣръ. Земѣте друга хартия, начертайте квадратитѣ умалени или увеличени, колкото искате. Послѣ сами си изрисувате на тая хартия по части квадратъ слѣдъ квадратъ фигурата въ примѣра.

За да прѣвадите единъ примѣръ направо надъ самия платъ, слѣдъ като смѣтнете увеличаванieto или умалвяването му, образувате си квадратитѣ съ трипосване надъ самия платъ и послѣ изрисувате фигурата по известнитѣ вече начини.

7. Промѣняване на примѣра по отношение на широчината (фиг. 39, 40 и 41). Често е нужно, щото да се продължи или стѣсни по една известна пропорция нѣкой примѣръ. Това нѣщо става твърдѣ лесно чрѣзъ продължаване или стѣсняване на квадратитѣ, както се то най-ясно показва въ фигуритѣ 11, 12 и 13.

Кроение.

Моминска риза (фиг. 22).

Земане мѣрки: 1) Дължината на ризата отъ сръдата на рамото до подъ колѣнитѣ. 2) Гръдна обиколка.

Мѣрки на модела: 1) Дължина 70 см. и 2) Гръдна обиколка 60 см.

Начертаваме единъ правоъгълникъ ABCD, имѣющъ за височина дължината на ризата, а за широчина $\frac{1}{3}$ отъ гръдната обиколка; ако искате, прибавѣте по нѣколко сантиметра, за да бѣде пошировичка. Отъ В къмъ А измѣрваме $\frac{1}{10}$ отъ половината гръдна обиколка и дръпваме вертикалната линия EF, на която дължината е равна съ $\frac{1}{4}$ отъ гръдната обиколка безъ 1 см.; въ точката F образуваме правъ ъгълъ до линията BD и поставяме G.

Изрѣзаното мѣсто на ръкава. Отъ G дръпваме една крива линия по чупената GFE.

Рамо. 3 см. на лѣво отъ E поставяме H. — Понеже всѣки пътъ широчината на рамото е произволна, то прѣобразува се по волята ни.

Заденъ вратникъ. Измѣрваме $\frac{1}{10}$ отъ гръдната обиколка подъ A и поставяме J; скрояваме вратника, като съединимъ J съ H чрѣзъ една крива линия.

Прѣденъ вратникъ. Поставяме K три см. подъ J; съединяваме K съ H чрѣзъ една крива съответствующа на прѣдната.

Забѣлѣжка. Точкитѣ K и J могатъ по волята ни да бѣждѣтъ по-горѣ или по-долу поставени.

Зашиване на страницата. Отъ точката D продължаваме линията CD до половината отъ дължината ѝ и поставяме L, 2 см. надъ което поставяме M; съединяваме G съ M чрѣзъ една наклонна линия, а послѣ чрѣзъ една крива линия, та даваме на ризата ни дългообразна форма.

Доленъ край. Съединяваме M съ C чрѣзъ една леко наклонена линия CD.

За една риза, която ще се зашие съ задигла, мѣстото за набиране се опрѣдѣля тъй: измѣрваме отъ В къмъ А $\frac{1}{4}$ отъ гръдната полуобиколка плусъ 1 см. и поставяме N; отъ N снемаме перпендикуляръ до задния вратникъ и поставяме O; продължаваме до прѣдния вратникъ и поставяме P.

Ръкава (фиг. 23). Начертаваме единъ правоъгълникъ ABCD, имѣющъ за височина $\frac{1}{4}$, а за ширина $\frac{1}{10}$ отъ гръдната обиколка. Измѣрваме отъ C къмъ D $\frac{1}{10}$ отъ гръдната полуобиколка и поставяме E; измѣрваме отъ B къмъ D $\frac{1}{10}$ отъ гръдната полуобиколка безъ 1 см. и поставяме F, послѣ повтаряме тѣзи послѣдния мѣрка отъ B къмъ A и поставяме G.

Горенъ край: Дръпваме отъ E до сръдата на линията AC една крива линия, напълно съответствующа на тѣзи по изрѣзаното мѣсто на ръкава.

Доленъ край: една крива линия отъ F до G.

Зашиване: на кривата линия отъ E до G.

Скрояване и зашиване. Двойната дължина на

ризата показва количеството на нужния платъ заедно съ подгъвката. За ржави въобще употребяватъ излишъка отъ плата при вратника; случва се обаче понякога да не достига този платъ, та зематъ тогава прѣдъ видъ освѣнъ дължината на ризата и височината на ржавитѣ.

Сгъваме на четири плата: първо надлъжъ и второ на ширъ. Поставяме линията JS, прѣдставляюща срѣдата на ризата върху двѣтъ сгънки на плата, като внимаваме, щото линията HE на рамото да бѣде праволинейно надъ сгънката. Изрѣзваме по контурата на патрона; отдѣляме прѣдния вратникъ отъ K до H и задния вратникъ отъ H до J.

Когато широчината на плата не е достатъчна за онай на долната частъ на плата, тогива пришиватъ къмъ ней краищата на горната страна къмъ изрѣзаното мѣсто на ржава чрѣзъ рѣбни бодове или чрѣзъ поваленъ рѣбъ.

Зашиваме отъ G до M, а послѣ свършваме долната частъ на ризата чрѣзъ порѣбване отъ 2—3 см.

Горната частъ се свършва посредствомъ една ивица, или пъкъ се прави да се свива.

1) *Съ ивица.* Правимъ една цѣпка на прѣдната срѣда за дължина $\frac{1}{4}$ отъ грѣдната обиколка. Дѣвата страна на тая цѣпка прѣгъваме къмъ opakото на плата на $1\frac{1}{2}$ —2 см. и зашиваме чрѣзъ скритъ шевъ, дѣсната пъкъ прѣгъваме на толкова отъ лицето и зашиваме съ тигелъ A за да може едната страна на цѣпката да натѣгне върху втората, отдолъ се изрѣзва и набира малко, а послѣ се пакъ зашива и отгорѣ се покрива съ едно парче.

Набираме горния край на ризата. Точкитѣ O и P показватъ началото и края на набиранieto: O за гърба и P за прѣдницата. Тия двѣ точки могатъ да бѣдѣтъ прѣмѣстени споредъ ширината, съ която се располага.

Приготовляваме една ивица. дълга колкото мѣрката на грѣдната обиколка плусъ 5 см. и височа $1-1\frac{1}{2}$ см. слѣдъ пришиванieto. Прѣгъваме тая ивица по дължината си на четири; срѣдната прѣгъвка ще се падне на задната срѣда, двѣтъ отъ страни по срѣдата на всѣко рамо. Набраното мѣсто отъ тая ивица ще бѣде рѣшито чрѣзъ тигелъ (прѣзъ всѣко набиране ще минава и единъ бодъ), а ненабраното отъ двѣтъ страни — чрѣзъ задигла. По всичката си контура ивицата ще се порѣби, а на краищата отъ дѣсната страна ще има петелка, а отъ лѣвата — копче.

2) *За свиване.* Отъ вътрѣшната страна около вратника се пришива единъ гайтанъ, а отпорѣдъ се правятъ очички, прѣзъ които се прѣкарва гайтанътъ.

Зашиване на ржава. Зашива се чрѣзъ поваленъ рѣбъ отъ E до F, а долната страна се порѣбва на 2 см. подолъ което се пришива къмъ изрѣзаното му мѣсто.

Риза безъ ржава (фиг. 24).

Начертаваме единъ правоугълникъ ABCD, имѣющъ за височина дължината на ризата, а за ширина $\frac{1}{3}$ отъ грѣдната обиколка. За да стане поширока, може да се прибавятъ нѣколко см. Измѣрваме отъ B къмъ A $\frac{1}{10}$ отъ грѣдната полуобиколка, дръпваме една вертикална линия EF, дълга колкото $\frac{1}{4}$ отъ грѣдната обиколка безъ 1 см. отъ F дръпваме хоризонталната линия FG, щото да образува правъ ъгълъ; измѣрваме отъ E къмъ A 2 см. и поставяме H; отъ A къмъ C $\frac{1}{10}$ отъ грѣдната обиколка и поставяме J; 3 см. надъ J поставяме K. Отъ точката D продължаваме линията CD на половината отъ дължината ѝ и поставяме L, 2 см. надъ L поставяме M; отъ точката G продължаваме линията FG на половината отъ дължината ѝ и поставяме N; продължаваме линията AB на същата дължина и поставяме O; съединяваме N съ O чрѣзъ една права линия на височина = съ GN отъ N поставяме P.

Рамо: линия EH.

Заденъ вратникъ: една крива отъ H до J.

Прѣденъ вратникъ: една крива отъ H до K.

Изрѣзано мѣсто на ржава: една крива отъ E до P и една наклонна отъ P до G.

Зашиване на стрината: съединяваме G съ M чрѣзъ наклонна, а послѣ чрѣзъ една крива даваме на ризата дългообразна форма.

Доленъ край: съединяваме M съ линията OD чрѣзъ крива линия.

Зашиванieto на тая риза, която се скроява както и по-прѣдната, различава се отъ онай по ржавитѣ, които съставляватъ едно цѣло съ ризата, по нѣманието на ней цѣпка; и по вратника, който първомъ се набира, а послѣ му се пришива отъ opakото ивица чрѣзъ задигла, а отъ лицето чрѣзъ бодове за украшение (виждъ «Домакинята» брой 7, фигури I—VI).

Гладение (Сидерование).

II.

Гладение на рокли, фусты, матинета, прѣстилки, пердета и др.

1) *Приготовлението на колта.* — За да приготвимъ добра и сполучлива кола за горѣпоказанитѣ прѣдмѣти, трѣбва аккуратно и внимателно да приставимъ въ приготовлението ѝ. Тя се размѣсва, както сме говорили въ II-я брой на «Домакинята», съ студена вода. Послѣ налѣйте топла вода, толкова, колкото ви е нужно за да се придобие кола отъ исканната гѣстота, разбърквате силно и прилѣжно и туряте на огъня да възври. Слѣдъ като снемете отъ огъня, прѣцѣждате ѝ прѣзъ единъ тънъкъ платъ, за да ѝ очистите отъ нечистотитѣ, що може би сѣ паднали при възвиранието, прибавяте бораксъ и разрѣдявате тая пихтия съ възврѣла вода, споредъ коравината, която желаете да при-

дадете на дрѣхитѣ; разбърквате колата отново и тя е готова.

2) *Начинъ, по който трѣбва да се гладятъ приперките.* Прѣдварително класифицирате добри изсушенитѣ прѣдмети; натопявате винаги първенъ бѣлитѣ дрѣхи, а именно онии, които искате да бѣдятъ по-корави, напр. фустя, матинета и др., слѣдъ туй, като разредите малко колата натопявате прѣстилките, пердетата и др. Пердетата трѣбва да се потапятъ въ възврѣла и рѣдка кола, за да налѣгатъ добри гънкитѣ при окачванието имъ. Роклитѣ и др. такива се потапятъ най-подиръ и тъй всичкитѣ тия се завиватъ въ единъ чистъ бѣлъ платъ и се оставятъ да постоѣтъ нѣколко часа, и още като сѣ възмокри почвате да ги сидеросвате по слѣдующия начинъ: опирате единия край на дѣската на массата, а другия — на друга масса или кѣдѣто и да е; постилате на земята единъ чистъ платъ за да не се цапатъ краищата на дрѣхитѣ при сидеросванието; прѣкарвате роклитѣ или фуститѣ на дѣската и почвате да сидеросвате винаги отъ политѣ на горѣ къмъ колана. Нѣкои си слѣдъ като натопятъ горѣпоменатитѣ прѣдмети въ колата, стискатъ и истърсватъ силно и добри, простираатъ отново на слънцето да изсъхнатъ, съвършено отъ всѣкъдъ еднакво, напрѣсватъ ги послѣ добри съ вода, овиватъ ги на бѣлъ платъ и ги оставятъ да постоѣтъ до като си попиѣтъ водата и слѣдъ като се овлажнятъ отъ всѣкъдъ еднакво почвате сидеросванието имъ по-горѣказаното.

За сидеросванието на дантелитѣ и др. понеже то е тѣсно свързано съ пранието имъ, за туй ще говоримъ въ слѣдующъ брой първенъ за пранието имъ, а послѣ за сидеросванието имъ.

За благоприличието.

Солта не се зима съ прѣсти.

Хлѣбътъ не се рѣжи, но се счупва.

Кърпата не се туря върху колѣнитѣ, нито свързва се на шията, като на малко дѣте.

Хлѣбътъ не се натапя въ салцата.

На слугитѣ не се казва: «благодарѣхъ, господине»

Не се изважда отъ туй което е повече.

За намѣренитѣ косми или каквото и да е въ ястието не се съобщава на другитѣ.

Не се казва че еди-кое-си ястие е много солено или лютиво и пр.

Когато за тая или ова я причина не пиете вино въ софрата, не обръщайте чашата си на-опаки, а още повече не трѣбва да обявите причината, за която не пиете; защото по този начинъ ще дадете поводъ на хората за разговоръ, на който прѣдметъ ще бѣде вашето здравие или вкусъ. Най-добри оставѣте да ви полѣйтъ първата чаша и недѣйте ни

Домакинята първа се отправя въ стаята за яденieto, като се придружава отъ най-възрастния или най-почетния господинъ. На връщане тя става

първа, дава сигнала за излизане, но прѣвъ излиза съпругътъ ѝ, или баща ѝ, или синъ ѝ. Съ една рѣчь господарѣтъ на къщата, а пѣкъ тя излиза послѣдния.

Прѣдпочтително е поканитѣ за единъ обѣдъ да бѣдятъ писменни и се испращатъ прѣдъ осемъ дена, а отговоритѣ трѣбва да дойдѣтъ въ разстояние на 3 дена.

Когато ставашъ отъ софрата, остави просто кърпата безъ да ѝ сгъвашъ.

Въ обѣдъ между интимни приятели, супникътъ се слага на срѣдата на трапезата и се сервира отъ домакинята на всинца.

Въ обѣдитѣ, които иматъ малко официаленъ характеръ, супата се сервира по-напрѣжъ.

Ястия по сезона.

Крокети (топчета) отъ пилета. — Отдѣлѣте коститѣ на пилетата; нарязайте месотъ имъ съ љби, размѣстѣ го съ болонъ и го възвирайте. Снемѣте отъ огня и оставѣте да истине; набийте отдѣлно 2 желѣзка отъ яйца, въ които натопятъ крокетитѣ си, направени на топчета, и слѣдъ това овалѣйте ги въ начукани галети, и най-послѣ опържете въ тѣзрдѣ горещо чисто масло и ги сервирайте съ майданосъ.

Говежди филетъ. — Нарѣжете на тънки филийки говеждо месо отъ гърба; турѣте ги въ единъ тианъ съ солъ, пиперъ, болонъ и масло. Слѣдъ 10 минути извадѣте ги отъ тиана и прибавѣте на приотвения по тоя начинъ сосъ начукана хлѣбна кора, $\frac{3}{4}$ части чисто бѣло вино; прибавѣте още мѣлко пиперъ, миродия и маслини, безъ костички, на тънко нарязани; турѣте тия салци на огня и прѣди да ѝ сервируете, прибавѣте и извадѣнитѣ филийки и турѣте тианъ върху огня още 5 минути; и слѣдъ това сервирайте ги топли.

Филетъ съ вино. — Нарѣжете филетитѣ на тънко. Турѣте ги да стоѣтъ въ оцетъ съ моркови 4 — 5 часа; турѣте въ една тенѣжера сланина, миродия, нѣколко дафинови листа, нарязани моркови и лукъ; слѣдъ това турѣте и филетитѣ въ нея, налѣйте двѣ чаши добро черно вино, една чаша болонъ, солъ и възвѣрте 2 часа. Когато ще бѣде готово, исцедѣте салцата и сервирайте филетитѣ съ нея.

Картофи съ сирение. — Облѣйте картофитѣ и ги наръжете на тънки филийки. Наредѣте филийкитѣ на една тѣсина, посолѣте ги съ солъ и фарина и прибавѣте отъ горѣ настѣргано швейцарско сирение. Слѣдъ туй пѣкъ наредѣте картофитѣ, послѣ пакъ сирение, така щотъ най-отгорѣ да се свърши съ настѣргано сирение, размѣсено съ мѣлко фарина. Въ всѣки редъ на картофитѣ турѣте и прѣсно мѣсто; прибавѣте най на горѣ желѣзка на три яйца, набийте съ мѣлко, поставѣте ги за 10 минути на силенъ огънь и пратѣте послѣ въ фурната.

Компотъ отъ ябълки. — Наръжете на 2 ябълкитъ, извадите сърдцето имъ, възвиратъ ги въ вода и бяло вино, взети по равно, съ малко тарчинъ и лимонена кора; когато ябълкитъ ще се опекажъ, извадите мьсестата имъ частъ, турйте коритъ въ една паница, напълнете съ мигдалени кофети, или съ начукана мигдалъ, тарчинъ и захаръ, турйте едната половина върху другата, тъй щото да се образува отново ябълка; размьсете отдьлената мьсеста частъ съ жеслатинъ, намажете и турйте върху ябълкитъ отъ тѣзи смьсъ, и кога истине компотътъ, ще бжде много добъръ и вкусенъ.

Сливена яхния. — Земте и наръжете нѣколко глави лукъ, турйте въ единъ тиганъ и паржете съ дървено масло; прибавте солъ, пиперъ, тарчинъ, бахаръ, двѣ дафинови листа и нарѣзани лимонени филийки; слѣдъ това очистете сливитъ, като ги омиеете съ топла вода, изсипте всичко това въ едно тенджеръ да ври; слѣдъ това прибавте 1—1½ супена лъжица захаръ снемте отъ огня и като поистине, сервируйте ък.

Домашна медицина

Въ първия още брой на многолетнишвата «Домакия» ввратцъ показахме, до колко е нужно за една жена знанието на домашната медицина. Сега, безъ да прибавяме нѣщо друго, ще приведемъ думитъ — мнѣнието върху тоя въпросъ на двѣ знаменитости:

Ще бжде нѣкога врѣме, — казва г. Raspail — когато женското образование ще има за главна цѣль, щото всѣка мома да умѣе двѣкото за сега искусство, което рано или късно ще съставлява едно и сѣщо, приготвянето сир. на ястия и лѣкарства и знанието началата, по които се запазва и въстановява здравето, защото, като се опростява медицината и отъ день на день става по-достъпна за всѣкого, лѣкарствата нѣма вече да бждатъ многочисленни и сложни, а и теорията на приготвянето имъ отъ друга страна нѣма да бжде тайна.

Трѣбва да научатъ момитъ — говори г-жа Genlis — не само началата на медицината, но и приложението на лѣкарствата, трѣбва да научатъ приготвянето имъ, както и употреблението и избора на разнитъ противоядия, чрезъ които се испрѣварватъ гибелнитъ послѣдствия отъ злощастия, що причиняватъ арсеникътъ, рѣждата на мѣдта, оловото и пр. както и земайтъ въ голѣма доза лѣкарства. Тоже е важно да научатъ тѣ употреблението на първитъ противъ рани или удари лѣкарства и на разнитъ прѣвѣрски, — нѣщо, което изисква вещина и опитностъ. Бесцѣнни сѣ богатата, що произтичатъ отъ тия полезни учения; така момитъ ще привикнатъ да прѣодоляватъ всѣкакво гнусение, което много пъти причиняватъ ранитъ, и всѣкакви мѣлнотии въ упражненіе на туй благодѣтелство; при туй тѣ ще упражняватъ невиннитъ и чиститъ си рѣцъ въ изпълненіето на тия све-

щенни длъжности, ще проумѣятъ важноста на тая приятна и свещенна въ сѣщо врѣме длъжность, да търсятъ случаи и срѣдства, за да бждатъ полезни на другитъ, та ще могатъ нѣкога да отдадатъ сериозни и необходими въ случай на ненадѣйно, ако и най-обикновенно злощастие, услуги. Колцина, особенно же дѣцата сѣ погинули или пакъ или по селата, задѣто не сѣ успѣли околнитъ имъ да имъ дадатъ първитъ помощи! Жената, която е способна да направи това, ще спаси, може би нѣкой день живота и на собственото си дѣте.

* * *

Противъ крвотечението на носа. — Това е една отъ най-распространенитъ зливи, прѣпорѣчватъ се противъ него много лѣкарства, които всички еднакво могатъ се приложи успѣшно: прѣдизвика ли дълбоки едно подиръ друго въздишания; посрѣбни си съ носа студена вода, въ която може да се съдържа въ нужда и малко оцетъ или стипца; издърпай си съ носа малко прахъ отъ стипца или колофонъ; дѣхъй камфоровъ спиртъ; тури си краката, безъ да сѣднешъ въ водата, дѣто можешъ да хвърлишъ малко горчица, или си налагай на нозѣтъ сипапизми.

Противъ истрѣпванието. — Става отъ силно затѣгане на мишцитъ и е твърдѣ болѣзненно. За да ти прѣмине, натрий хубаво истрѣпналата частъ съ фанела, потопена въ камфоровъ спиртъ. Още прѣвѣрзваме силно подъ колѣнѣтъ истрѣпналата нога или триемъ съ рѣката си мишницитъ ѝ, или пъкъ туряме си крака надъ мряморъ. А и инакъ истрѣпванието не слѣдъ много врѣме прѣминава само по себе си.

Противъ брадавицитъ. — Брадавицитъ се ицѣляватъ като се горѣтъ два пъти на день съ нитрово сребро, като се намокрѣтъ прѣдварително съ малко вода или азотенъ окисъ (acide azotique) или съ капка разреденъ дижельзенъ хлоридъ (perchlorure de fer). Можемъ още да ги вържемъ съ коприненъ конецъ, когато и си падатъ най-послѣ сами. Прѣпорѣчва се още противъ натриванието и съ сока на лѣстовичната трѣва, която расте изъ плѣтищата и има бѣлизнявъ сокъ, като се прѣчупи. Слѣдъ нѣколко натривания брадавицитъ падатъ.

Семейно щастие.

Нищо нѣма по-приятно, по-радостно и по-възвишено отъ семейното щастие. Суетни сѣ всичкитъ ни други сполуки: славата, богатството и подобнитъ тѣмъ, ако се лишаваме отъ семейното щастие. За това всичкитъ стрѣмления на ученитъ философи и пр. на каквото школа и да принадлежатъ, сѣ какъ да способствуватъ по-добъръ за туй семейно щастие. Семейното щастие не изисква голѣми работи, то не се състои въ голѣмитъ богатства или луксозно мобилированитъ жилища или пакъ въ отдаване и приемане разни посѣщения. То се състои отъ такива дръбни нѣща, които отдѣлно зети сѣ нищожни, но

вкупомъ съставляватъ туй щастие; въобще за щастieto въ широка смисълъ говорено е въ «Женския Свѣтъ», но отдѣлно семейното щастие не е нѣщо недостижимо; подъ тия думи ний разбираме щастieto, въ тѣсна смисълъ, въ семейството; т. е. кога можемъ да се считаме щастливи споредъ положението си и какъ се достига това.

Прѣди всичко членоветъ на семейството трѣбва да иматъ извѣстнѣно взаимно съгласие, обичъ и почитание къмъ правата на всѣкого, да бѣждатъ отстъпчиви едни къмъ други и въжливъ въ сношенята си; а това се достига, ако сме въздържани и търпеливи, ако въ нѣкои случаи помнимъ, че *«маманцето е злато»*.

Мнозина мислятъ, че между членоветъ на едно семейство не трѣбва да съществува изискуемата се въжливостъ, но тѣ твърдѣ много се лѣжатъ, тъй като въжливостта е маслото, което улеснява движението на семейната машина. Съпрузитъ трѣбва да даватъ примѣра на въжливостта на своитѣ си чедъ и на своитѣ си слуги. Щастieto обаче въ семейството би било непълно, ако бѣхме го оставили безъ никакво разнообразие и монотонно. Непрѣмѣнно членоветъ на едно семейство трѣбва да се веселѣтъ сегисъ-тогисъ; не трѣбва ний да сме хора мизантропи и меланхолични; за това най-доброто сръдство за веселбата въ едно семейство е музиката, вокална или инструментална. Трѣбва да се пѣе или свири по нѣкога нѣщо съ добро съдържание, защото пѣснитѣ улесняватъ нашитѣ скърби и поживяватъ монотонния ни животъ. Разговоритъ ни нека бѣждатъ малко кротки и сладки, ако дори видимъ нѣкогажъ, че нѣкой се явно сбъркалъ, нѣма нужда да го опачавате публично, защото и той има свой азъ и непрѣмѣнно ще се докачи, а пакъ иначе по-миренъ и кроткъ начинъ, ако му се обади, то той и ще се поправи и ще те почита повече, и нѣма да имате неприятности, отъ които слѣдватъ охлаждаванни между членоветъ на едно семейство и слѣдователно и щастieto не е възможно въ това семейство; при това семейното щастие изисква да не бѣдемъ затворени въ къщи и се грижимъ само за себе си; трѣбва вратата ни да сѣ отворени и за други хора, ако искаме за насъ вратитѣ на другитѣ да бѣждатъ отворени, защото по този начинъ ще увеличимъ кръга си и ще даваме възможность за умножаване и развиване на нашитѣ мисли; прѣди всичко обаче добръ е да се внимава за хората, съ които искаме да се сдружимъ.

Не е бесполезно също при това, колчемъ връмето ни го позволява, да се занимаваме и съ цвѣтата въ градината си, защото това освѣтъ дѣто е много хигиенично, но още е много приятно и полезно забавление; при това ни избавя отъ много злини, въ които можемъ да попаднемъ, ако стоимъ празни, защото, както е извѣстно: «бездѣнието е майка на всѣка злина».

Най-много което способствува за семейното щастие сѣ: *търпеливостта, отстъпчивостта и*

взаимната обичъ. Тии сѣ главнитѣ елементи, безъ които семейното щастие е невъзможно. В. М.

Смѣхорийки.

Малката Цвѣтана е болна, но пакъ ъде лакомо сладки работи.

Докторътъ, който ѣмъ лѣкува, съгледъ това, та ѣ каза строго:

— Това, което правишъ, приятелко, е вредно за тебе, защото сладкитѣ работи въобще сѣ най-вѣрнитѣ врагове на здравнето ни.

— Азъ знамъ това, господине докторе, отговори тя, но нарочно ги обичамъ, за да изпълнявамъ башиния си съвѣтъ, споредъ който ний сме длъжни да обичаме враговетъ си толкова, колкото обичаме и самага себе си.

* * *

— Слушай, Пенка! заповѣда г-жа Драганка слугиния си; утрѣ сутринъ да ме събудишъ тъмко по часа петь, защото въ часа шесть ще заминѣ съ желѣзницата за Руссе!

— Молиъ Ви, госпожо, отговори съ дълбокъ поклонъ слугинията, зазвъняте, когато ще дойде часътъ да Ви събудѣ!

* * *

— Можешъ ли ми отговори, защо Богъ бѣше запрѣтилъ на Адамъ и Ева да не ядѣтъ отъ ябълкитѣ, що имало въ рай? попитала веднажъ г-жа Елена дъщеря си, за да узнае до колко ти напредва по Свещенната История.

— Защото, отговори момиченцето слѣдъ кѣсо мисленie, Той искалъ да приготви отъ онии ябълки компотъ.

* * *

Иванка тии дни е много мирна и прилѣжна, та майка ѣ ѣ каза:

— Много те обичамъ, моето момиченце; поискай нѣщо отъ менъ и ще ти го дамъ.

— Добръ, мила мамо, кажи на тате да ни отвори една сладкарница!...

* * *

Въ една вечеринка:

— Знаете ли, Марийке, какво небивало става съ мене всѣка вечеръ? Кога си испиѣмъ кафето, то не можъ вече цѣла нощъ да спѣмъ!...

— Съ мене пакъ, отговори Марийка, става съвсѣмъ противно, мила другарке, щомъ лѣгнемъ на леглото си, тутакси заспивамъ, та не можъ да си посрѣбѣмъ ни най-малко кафенце

Мисли.

Има, казва единъ английскій авторъ, три нѣща, на които всѣка жена трѣбва да прилича, а сѣщо да не прилича:

Първо, тя трѣбва да прилича на охлюва, който пази постоянно кашата си, но тя не трѣбва като него да тури върху гърба си, всичко, което притежава.

Второ, тя трѣбва да прилича на ека (отзивъ), който не говори, освѣнъ когато му попитатъ; но тя не трѣбва както него да гледа да бѣде всѣкога послѣдния.

Трето, тя трѣбва да бѣде като градски часовникъ съ една точностъ и съвършенна правилностъ; но тя не трѣбва като него да прави толкова шумъ, за да бѣде прочута въ цѣлия градъ. В. М.

Обяснения на образцитѣ отъ ржкодѣлията.

Обр. 1. Янка. Шевича за възглавница.

Обр. 2. II, марка за възглавница и др.

Обр. 3. Платка за малки ризи; бѣла шевича.

Обр. 4. Вънецъ съ име Катина: бѣла шевича за малка дѣтска възглавничка.

Обр. 5. Пеперудка: Ошива се на бѣлѣ атлазъ съ тѣртѣлъ и разноцвѣтни листообразни и вълчести споредъ фиг. пулчета. Около краищата на атлаза се свършва съ коприна фестонъ, отъ ясно-синѣ цвѣтъ, а назъбенитѣ краища сѣ отъ нѣколко ката тъмно-синѣ цвѣтъ сукно изрѣзани съ ножици, и подложени отдолу; снагата отъ сѣщия атлазъ, ошитъ съ тѣртѣлъ и пулчета. Мустацитѣ — тѣртѣлъ прѣкаранъ въ тънѣкъ телъ; така приготвенната пеперудка служи за исчистенне на перата въ подложени сукна, можете да ѣхъ употребите и за украшение на стѣнитѣ или като подплатите два картонъ, изрѣзани споредъ величината и послѣ прибавѣте най-отгорѣ пеперудката, може да служи като *Porte-Photographie*.

Обр. 6. Монограммъ Е и К, за кърпички.

Обр. 7. Бонка за кърпички.

Обр. 8. София за кърпички.

Фиг. 22, 23 и 24, виждѣ статията *кроение*.

Фиг. 37, 38, 39, 40 и 41 виждѣ статията *шичение*.

Корреспонденция.

Г. г. М. Димитровъ, Т. Пазарджикъ; Д. С. Дончева, Тулча. Получихме стойността на едногодишно течение за списан. и домак. за 94 год. благодаримъ. — П. П. Колевъ, Търново; Ю. Трифонова Свищовъ; Е. Д. Ивановъ Хасково; получихме стойността на едногодишно течение за списан. и домак. за 95 год. благодаримъ. — М. Петровъ Габрово; получихме стойността

на едногод. течение за «Домакиня» за 94 год. благодаримъ. — Н. Д. Кодова Свищовъ, получихме 1 л. за 95 год. А. К. Шапкарова, Самоковъ; получихме 12 л. т. е. 2.50 л. повече. Г-ца М. Кожухарова и З. Хр. Върбева с. Осмъръ; получихме 5 л. за 95 год. Отдѣлно «Домакинята» струва 4 л. молимъ за останалитѣ 3 л. — А. Добревъ Руссе, получихме 6 л. за 93 и 94 години т. е. 50 стот. повече; благодаримъ.

ИЗВѢСТІЯ

1. Умоляватъ се г. г. абонати и абонатки да внесѣтъ по възможности по-скоро абонамента си, тъй като общанитѣ премии въ 4 та страница на списанието ни, ще се даватъ само на ония отъ абонатитѣ ни, които ще заплатѣтъ абонамента си въ първото полугодие.

2. Първий брой на списанието „Женскій Свѣтъ“, както и на притуката „Домакиня“, испраща се даромъ до всѣкого, който заяви за това.

3. Умоляватъ се абонатитѣ и абонаткиѣ ни, щото при промѣняването адреситѣ си, да съобщѣтъ това на Т. П. станция така и на дирекцията ни, за да се поправѣтъ адреситѣ имъ, та да не се връщатъ броеветѣ обратно; въ противенъ случай, дирекцията нѣма да зема прѣдъ видъ никакви оплаквания за нередовно получаване на нѣкои броеве.

4. Умоляватъ се абонатитѣ и абонаткиѣ ни, когато съобщаватъ, че не желѣтъ да получаватъ списанието ни, или пъкъ промѣняватъ адреситѣ си, едновременно съ това да съобщаватъ дѣ и съ какъвъ адресъ сѣ получавали по напрѣдъ списанието.

5. Съобщаваме на тия отъ г. г. абонаткиѣ и абонатитѣ ни, които внасятъ направо въ дирекцията абонамента си, че гербовитѣ марки както и пощенскитѣ настойности повече отъ 5 ст. не се приематъ

6. Обявява се за знание на г. г. абонатитѣ и абонаткиѣ ни, че агентъ на списанието и притурката ни «Домакиня» е за тая година пакъ г. Юрд. Маровъ, който е излѣзълъ вече да събира абонаментитѣ отъ неплатившитѣ ни абонати, срѣщу което ще имъ дава редовна расписка, подписана отъ Директорката и подпечатана съ печата на списанието, и да записва нови такива за III-та годишнина; за това се умоляватъ всички да иматъ пълно довѣрие къмъ него и да му броеѣтъ абонамента си за списанието и притурката «Домакиня».